



Tertialbokslut I 2020

Arbets- och företagsnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	3
2	Verksamhetsresultat	4
2.1	Maximalt värde för skattepengarna.....	5
	<i>Individanpassade insatser mot arbete och utbildning skapar förutsättningar för egen hållbar försörjning.....</i>	<i>5</i>
2.2	Bästa utveckling för alla.....	7
	<i>Egen försörjning är en vinst för alla. Kommunen skapar förutsättningar till arbete, studier och eget företagande genom arbetsmarknads- och utbildningsinsatser</i>	<i>7</i>
2.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	8
	<i>Nyanlända Nackabors bostäder finns i alla kommundelar. Kommunen skapar möjligheter till språkutveckling, integration och arbete i samspel med andra aktörer.....</i>	<i>8</i>
2.4	Stark balanserad tillväxt.....	9
	<i>Nacka kommun växer. Kommunen skapar förutsättningar för arbetssökande att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens.....</i>	<i>9</i>
3	Ekonomiskt resultat	10
3.1	Vuxenutbildning (grund- gy- lärling- sär vux) och SFI.....	11
3.2	Arbetsmarknad	11
3.3	Ekonomiskt bistånd.....	11
3.4	Ensamkommande barn och unga	12
3.5	Flykting inkl bostadsförsörjning.....	13
3.6	Myndighetsorganisation (M&H)	14
4	Sjukfrånvaro bland nämndens/verksamhetens medarbetare	14
5	Åtgärdsplan	15
5.1	Kommunövergripande åtgärdsplan	15

I Sammanfattning

Arbets- och företagsnämndens ackumulerade utfall efter tertial I motsvarar en positiv budgetavvikelse på knappt 12 miljoner kronor. Under avsnittet ekonomiskt resultat finns en mer detaljerad beskrivning av verksamhetens resultat per område. Regeringen har beslutat att slopa medfinansieringskravet för regionalt yrkesvux under 2020 med anledning av coronapandemin, vilket beräknas förbättra nämndens nettoresultat relativt budget med cirka 10 miljoner kronor på årsbasis. Effekterna av pandemin kommer att inverka negativt på utfallet för flertalet av nämndens budgetposter, men det är ännu oklart i vilken omfattning. För övriga budgetposter beräknas i nuläget nettoresultatet för kommande två tertial ligga i nivå med budget, vilket blir fallet om pandemieffekterna i stort motsvarar det ökade överskott för dessa poster som utfallet efter tertial I annars pekar mot.

Långsiktigt hållbar bostadsförsörjning

Sedan hösten 2019 samarbetar etableringsenheten med enheten för fastighetsförvaltning och omsorgsenheten i ett mer intensivt arbete med att anpassa kommunens totala bestånd av bostäder för sociala ändamål för att svara mot det framtida behovet. Anpassningen av beståndet till det krympande behovet förväntas minska nettokostnaden för kommunens bostäder för sociala ändamål över två års tid. De ekonomiska konsekvenserna för arbets- och företagsnämnden under samma period kommer att vara positiva. Det är dock svårt att beräkna en exakt summa, då utfallet bland annat beror på vilken effekt den nya fördelningen av kostnader för tomställda bostäder som infördes vid årsskiftet får, samt vilken effekt ett mindre urval av bostäder får för nämndens mål om en kostnadseffektiv matchning i förhållande till hushållens betalningsförmåga.

Sommarjobb för ungdomar 2020

Med anledning av den pågående coronapandemin har samtliga sommarjobbspplatser inom äldreomsorg och barnomsorg fått ersättas med andra sommarjobb. De 400 planerade platserna inom kommunala verksamheter sommaren 2020 har istället säkerställts bland annat genom utökning av det så kallade skolgårdsprojektet där ungdomarna hjälper till att rusta upp de kommunala skolgårdarna. De privata företagen, som i vanliga fall bidrar med många sommarjobb till kommunens ungdomar, har stora utmaningar att ta emot sommarjobbare i år. Med förhoppning om tillskott av statliga medel för fler sommarjobb bedrivs därför ett intensivt arbete för att öka antalet kommunala platser ytterligare, med ambitionen att lika många ungdomar ska få sommarjobb som tidigare år.

Nya utmaningar för flyktingmottagande och möjlighet till snabb etablering

Med anledning av pågående coronapandemi har Migrationsverket stoppat alla inresor för kvotflyktingar, vilket medfört att Nacka kommun inte tagit emot några anvisade nyanlända vare sig i mars eller april. Om årets anvisningstal kommer att uppfyllas eller inte beror bland annat på internationella beslut om resor mellan länder och eventuella nya överenskommelser om flyktingmottagande med anledning av pandemin. Migrationsverket har ännu inte kommit med några indikationer på att kommuntalen för anvisningar ska justeras eftersom man i dagsläget inte vet hur länge resestoppet kommer att vara.

Nulägesbeskrivning med anledning av coronapandemin

Arbets- och företagsenheten och etableringsenheten arbetar utifrån ett gemensamt fokus för att upprätthålla samhällskritisk och prioriterad verksamhet och förhindra smittspridning.

Etableringsstöd, besök och drop-in avseende arbete, boende och ekonomi genomförs i möjligaste mån digitalt i nuläget. Inför nödvändiga fysiska möten stäms hälsoläget av med kund innan.

Klassrumsundervisningen inom vuxenutbildningen har ersatts med distansundervisning, och samtliga jobb- och utbildningsexperter har genom beredningsplaner påvisat hur verksamheterna bedrivs för att möta kunders och elevers olika behov i den rådande situationen. Bedömningen är att insatserna fungerar tillfredsställande med tanke på omständigheterna.

Av nämndens ansvarsområden har verksamheten ekonomiskt bistånd, vissa delar av handläggningsprocessen för ensamkommande barn samt kontinuitet i fakturahantering inom kundvalen bedömts vara samhällskritiska och därmed prioriterade. Dessa verksamheter måste fungera oavsett bemanningsläge. Både nämndens prioriterade verksamheter samt all övrig verksamhet har hittills kunnat hanteras utan leveranssvårigheter då bemanningsläget under perioden varit gott. Risk- och konsekvensanalyser av nämndens verksamheter är framtagna och följs upp regelbundet samt revideras vid behov utifrån förändrade rekommendationer och förutsättningar. För att långsiktigt säkra fortsatt god bemanningsgrad upprätthålls verksamheten med minimibemanning på plats i stadshuset varje dag medan övriga medarbetare i möjligaste mån arbetar hemifrån. Planering inför kommande sommarledighet är klar i samverkan med fackliga organisationer. Framöver krävs ett fortsatt fokus på att prioritera och säkerställa en god arbetsmiljö med anledning av ökat hemarbete i dialog mellan ansvariga chefer och medarbetare.

Kommunikation med anledning av pandemin har skett på lite olika sätt till nämndens kunder. Allmän information till medborgarna om hur man söker ekonomiskt bistånd har lyfts på www.nacka.se. Vidare lyfts särskilt möjligheten att ansöka digitalt. Ett särskilt utskick på hushållets modersmål kring rådande rekommendationer under pågående pandemi har skickats ut till samtliga familjer som bor i kommunens genomgångsbostäder.

Framtida effekter av pandemin

Den generella arbetslösheten i Nacka ökar i spåren av den pågående pandemin. Alla målgrupper inom arbets- och företagsnämnden påverkas. Extra stor risk att drabbas hårt löper ungdomar upp till 24 år, personer som nyligen tillträtt arbetsmarknaden inom de hårdast drabbade branscherna, nyanlända flyktingar och nya nackabor. Risken ökar att tiden förlängs innan målgrupperna etablerar sig på arbetsmarknaden och i vissa fall även på bostadsmarknaden. Detta i sin tur riskerar att öka kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd till försörjningsstöd och tillfälligt boende.

Genomsnittstiden till slutförda studier i vuxenutbildningen och avslutad arbetsmarknadsinsats riskerar att bli längre på grund av krav på distansstudier och svårighet att få praktik och komma ut på arbetsplatser. Detta riskerar också att medföra förlängt behov av ekonomiskt bistånd till försörjningsstöd.

Om verksamheten ensamkommande barn och unga påverkas är i dagsläget svårt att överblicka då anvisningstakten redan är på en låg nivå med cirka en anvisning per månad. En konsekvens skulle dock kunna vara att ett större antal ensamkommande barn anvisas under årets senare del. En annan är att förväntade familjeåterföreningar försenas och/eller förskjuts.

2 Verksamhetsresultat

Sökta och erhållna statsbidrag

Staten har som redovisats ovan beslutat att slopa medfinansieringskravet för regional yrkesvux under 2020. Detta kan som mest motsvara ökade statsbidrag för vuxenutbildning med cirka 15 miljoner kronor, men den exakta summan blir känd först efter att totala antalet platser för året är känt. Statsbidragen för nyanlända flyktingar och ensamkommande barn och unga minskar proportionellt med minskningen av anvisat antal individer varje år. Budgeten är lagd med försiktighet. Den ekonomiska risken med anledning av retroaktiva beslut och avslag av återsökta medel för så kallade LVU-liknande skäl för ensamkommande barn och unga har minskat kraftigt inför 2020. Dels för att Migrationsverket har kortat tiden till beslut och dels för att antalet ensamkommande barn och unga minskar stadigt. Sammantaget är det mycket sannolikt att den erhållna summan för årets statsbidrag når eller överträffar budget på samtliga områden.

2.1 Maximalt värde för skattepengarna

Individanpassade insatser mot arbete och utbildning skapar förutsättningar för egen hållbar försörjning.



Positivt utfall för ekonomiskt bistånd

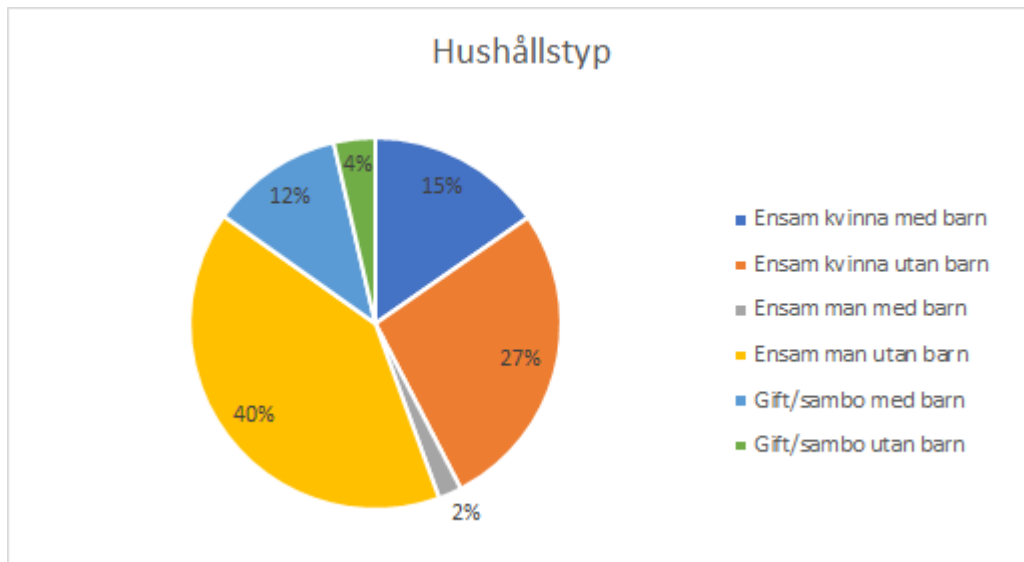
Trots att målet om andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd inte till fullo uppnås är utfallet en positiv förbättring jämfört med föregående tertial. Målet om andel unga vuxna mellan 18-24 år med ekonomiskt bistånd uppnås dock med råge. Dessa resultat tillsammans med det faktum att det totala antalet hushåll som under perioden tagit emot ekonomiskt bistånd har minskat med över 230 mot samma period föregående år visar på en positiv trend avseende ekonomiskt bistånd.

En del av förklaringen är att personalomsättningen avstannat vilket medfört kontinuitet i arbetet. Även det fortsatta arbetet med ständigt förbättrade arbetsprocesser har gett möjlighet till bättre kontroller av rätten till bistånd, där utökningen av två handläggare med fokus på hembesök varit en del. En ytterligare förklaring kan vara att antalet nyanlända som flyttar ut ur kommunens genomgångsbostäder efter två år väljer att bosätta sig i andra kommuner.

Vanliga försörjningshinder och hushållstyper

De vanligaste försörjningshindren hos kunder för ekonomiskt bistånd under perioden är främst tre; cirka 37 procent är arbetslösa utan ersättning, cirka 13 procent är arbetslösa med otillräcklig ersättning och cirka 15 procent är sjukskrivna med läkarintyg men saknar sjukpenning.

Diagram 1) Utbetalningar per hushållstyp



Ny insats - hembesök ekonomiskt bistånd

Införandet av hembesök i verksamheten ekonomiskt bistånd som efter beslut i arbets- och företagsnämnden startades upp under slutet av föregående år med två nyanställda socialsekreterare har varit ytterligare en byggsten för att utveckla arbetet med fördjupade utredningar vid nyansökan. På grund av rådande pandemi genomförs för närvarande inga hembesök.

Ny insats - drop-in med fokus på arbete, ekonomi och bostad

Under perioden har en ny funktion med fokus på arbete, ekonomi och bostad för personer i behov av extra stöd i myndighetsfrågor startats upp. Detta då framför allt målgrupperna nyanlända efter tiden med etableringsstöd, anhöriga till nyanlända och ensamkommande unga som inte längre har någon kontaktperson kan behöva ytterligare lite stöd att orientera sig i det svenska samhället. Insatsen är givetvis öppen för samtliga nämndens målgrupper. Utmaningarna beror till stor del på bristande kunskaper i svenska men kan också bero på ovana vid myndighetskontakter. Drop-in-funktion kan till exempel svara på eller hänvisa vidare kring olika kommun-eller andra myndighetsfrågor. Resultaten visar hittills att insatsen hittills nått kvinnor i större utsträckning än män då 75 procent av de som sökt sig till drop-in är kvinnor. Insatsen som under pågående pandemi genomförs främst via telefon eller annan digitallösning kommer fortsatt att följas upp och redovisas regelbundet.

Ny insats - case manager

Under 2020 har en ny insats inrättats i form av så kallad case manager för personer i behov av samordning och uppföljning av insatser mellan socialtjänst, beroendevård, psykiatri, försäkringskassa och andra myndigheter för att korta tiden till egen försörjning. Case manager beviljas för kunder där andra omständigheter i personens liv än arbetsförmågan utgör ett hinder för arbete och självförsörjning. Arbets- och företagsenheten är remitterande instans. Resultatet av insatsen är för tidigt att utläsa.

Utvecklat och samordnat arbete för att minska utanförskapet


Genom samordningsförbundet VärNa genomförs och planeras aktiviteter för att stärka individer med särskilda behov och långa perioder i försörjningsstöd. Projektet Hälsa och etablering, som startade under 2019, vänder sig till nyanlända med ohälsa eller funktionsvariationer och kommer att fortgå till sista december.



Fram till sista april har 45 deltagare från Nacka skrivits in, varav 31 kvinnor. Projektet bedriver bland annat en hälsoskola och erbjuder grupp vägledning med målet att hitta ohälsa i ett tidigare skede än idag, och stödja deltagarna att snabbare få rätt stöd samt att komma närmare egenförsörjning.

Delprojektet MIA, för personer som står särskilt långt från arbetsmarknaden, avslutas under året och tas över av "MIA- vidare". Målet är att stärka målgruppen att komma närmre egenförsörjning, alternativt att få rätt stöd. Projektet har varit lyckosamt och även bidragit till en ökad samordning mellan Värnas parter.

Fortsatt goda resultat på vägen mot etablering

Nämndens högt satta mål att samtliga hushåll ska flytta till egen bostad efter etableringsperiodens slut uppnås inte till fullo, men måluppfyllelsen är med tanke på den rådande bostadsmarknaden i framför allt Stockholmsregionen samt pågående pandemi fortsatt hög. Under året har insatsen "bointroduktion och bosökstöd för nyanlända" resulterat i att 93 procent av alla nyanlända som skulle flytta från sin genomgångsbostad hittat eget boende. För singelhushåll har utfallet varit 100 procent samtidigt som 86 procent av hushåll med barn har lyckats hitta eget boende efter de två åren i kommunens genomgångsbostäder. Insatsen bosökstöd är fortsatt ett viktigt verktyg för att stödja Nackas nyanlända att hitta eget boende senast efter etableringsperiodens två år. Bosökstödet genomförs i samverkan med civilsamhället, vilket är en del av framgången. Genom insatsen minskas risken för att de nyanlända behöver insats i form av tillfälligt boende via ekonomiskt bistånd efter de två åren i kommunens genomgångsbostad. Bosökstödet, som tidigare finansieras via utvecklingsmedel från Länsstyrelsen har under 2020 implementerats och finansieras i ordinarie verksamhet.

Indikatorer		Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (Egen mätning)		34 %	28 %	26 %	92 %

Indikatorer		Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel unga vuxna mellan 18-24 år med ekonomiskt bistånd (egen mätning)		2 %	1,2 %	2 %	140 %
Andel anvisade nyanlända i egen bostad efter etableringsperiodens slut.		94 %	93 %	100 %	93 %

2.2 Bästa utveckling för alla

Egen försörjning är en vinst för alla. Kommunen skapar förutsättningar till arbete, studier och eget företagande genom arbetsmarknads- och utbildningsinsatser



Resultat inom svenska för invandrare (sfi)

Resultatet för sfi de senaste tolv månaderna har försämrats från 45 procent till 43 procent efter första tertialet 2020. Genomströmningstiden har ökat från 4,7 till 4,9 månader under samma period som undervisningen har skett på distans med anledning av coronapandemin. Antalet elever ligger stabilt kvar på samma nivå som tidigare.

Åtgärder för bättre resultat

Under 2019 förändrades ersättningsmodellen inom sfi, nivåplaceringen togs över av kommunen, krav på undervisning i separata studievägar infördes, kraven på andelen behöriga och legitimerade lärare höjdes samt kraven på arbetet med elevernas individuella studieplaner förtydligades.

Dessa åtgärder är implementerade i samtliga verksamheter och effekter kan än så länge ses framförallt på en minskad andel avbrott inom sfi. Under perioden 1 januari 2020 – 30 april 2020 minskade avbrotten från 37 till 31 procent. Full effekt av åtgärderna kan väntas tidigast under hösten 2020, men utfallet riskerar att motverkas av effekterna av den pågående pandemin.

Minskad efterfrågan på arbetsmarknadsinsatser

Den sista april var 541 personer aktiva i arbetsmarknadsinsats, vilket är en minskning med en knapp fjärdedel jämfört med årsskiftet. Jobbpeng grund har minskat med 60 procent, insatsen språk- och arbetsintroduktion har minskat med 40 procent och insatsen förstärkt jobbpeng med 25 procent. Den nedåtgående trenden beror främst på att år 2019 och början av 2020 var ett framgångsrikt år för personer inom jobbpeng grund som stod nära arbetsmarknaden då konjunkturen var gynnsam men också att flera nyanlända flyttar från kommunen efter etableringsperiodens slut. Under 2020 påverkas efterfrågan även genom att Migrationsverket stoppat mottagandet av kvotflyktingar under större delen av första tertialet. Vid första tertialets slut ses en tydlig ökning av antalet arbetslösa och den nedåtgående trenden förväntas vara bruten.

Ökad genomströmningstid




Insatstiden för personer i språk- och arbetsintroduktion har ökat med 30 procent och för de kunder som har förstärkt jobbpeng har insatstiden ökat med 20 procent under tertialet. En mindre ökning har skett inom jobbpeng grund där ökningen har varit 10 procent jämfört med tidigare. Allra längst är insatstiden för kvinnor som står långt i från arbetsmarknaden och som haft insats förstärkt jobbpeng eller språk- och arbetsintroduktion. Anledningen till den ökade insatstiden senaste tertialet kan härledas till svårigheterna att komma ut på arbetsmarknaden både när det gäller praktik, arbetsträning och reguljära arbeten med anledning av coronapandemin.

Resultat

Andelen självförsörjande efter avslutad insats sjönk under perioden till 62 procent jämfört med 70 procent vid förra årets slut. Andelen som uppnått egen försörjning efter etableringsperiodens två år uppgår till 84 procent jämfört med 88 procent i december 2019.

Arbetslösheten förväntas öka och påverka nämndens målgrupper negativt. För att motverka detta sker en nära dialog med anordnarna om hur arbetet med kundernas väg mot egen försörjning kan förändras och utvecklas för att fungera optimalt under rådande omständigheter. Samarbetet med arbetsförmedlingen behöver utvecklas och fördjupas för att gemensamt finna lösningar i rådande situation.

Ytterligare en möjlighet finns i det projekt (Amazon) som Samordningsförbundet Värna har ansökt om medel för och som riktar sig till svensk- och utrikesfödda kvinnor mellan 18 - 64 år som är sjukskrivna och står långt från arbetsmarknaden. Målet med projektet är att hitta vägar och arbetssätt för målgruppen att närma sig egen försörjning. Projektet förväntas ta emot 75 kvinnor från Nacka och Värmdö från september och fram till 2023.

Indikatorer		Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel kursdeltagare inom SFI med minst godkänt betyg terminen efter kursstart.		45 %	43 %	60 %	72 %
Andel personer som blir självförsörjande inom etableringsperiodens två år.		88 %	84 %	87 %	100 %
Andel Nackabor som efter avslutad insats nått egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande.		70 %	62 %	72 %	100 %

2.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka


Nyanlända Nackabors bostäder finns i alla kommundelar. Kommunen skapar möjligheter till språkutveckling, integration och arbete i samspel med andra aktörer.


Genomgångsbostäder i alla kommundelar

Målet om genomgångsbostäder i alla kommundelar är uppfyllt. Vid matchning säkerställs att anvisade nyanländas bostäder även fortsatt är spridda över hela kommunen för bästa möjlighet till integration. För att möjliggöra en fortsatt god måluppfyllelse krävs att särskild hänsyn tas av fastställt mål vid framtida planering av bostadsbeståndet hos enheten för fastighetsförvaltning under kommunstyrelsen.

Arbetslöshet för utrikesfödda

För gruppen utrikesfödda har arbetslösheten stigit till från 5,8 procent i början av januari till 7,1 procent per sista april. Utökad vägledning mot studier planeras för att hjälpa arbetslösa som under rådande pandemi blivit av med osäkra arbeten och saknar yrkesutbildning som efterfrågas av arbetsmarknaden.

Indikatorer		Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel kommundelar med genomgångsbostäder för nyanlända.		100 %	100 %	100 %	100 %

Indikatorer		Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Arbetslöshet bland utrikesfödda i Nacka i förhållande till arbetskraften.		5,8 %	7,1 %		100 %

2.4 Stark balanserad tillväxt

Nacka kommun växer. Kommunen skapar förutsättningar för arbetssökande att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens.



Kommunala aktivitetsansvaret

För att bibehålla god måluppfyllelse inom kommunala aktivitetsansvaret (KAA) där 85 procent av andelen ungdomar mellan 16-20 år som hoppat av gymnasiet återgick till studier eller arbete efter insats från kommunen 2019 har den uppsökande verksamheten tidigarelagts och tiden från avhopp till hembesök därmed kortats ner.



Resultat i den kommunala vuxenutbildningen

Andelen elever med lägst godkänt betyg efter avslutad kurs inom grundläggande och gymnasial nivå ligger kvar på 90 respektive 88 procent sedan årsskiftet. Målet om minst 90 procent godkända betyg är därmed uppfyllt på grundläggande nivå, men ej på gymnasial nivå. Avvikelsen är dock liten och ingen åtgärd planeras.

Verksamhetsutveckling

I arbetet med förstärkt kvalitetsuppföljning har en utbildningsanordnare avauktoriserats. Sammantaget har kommunens vuxenutbildning fortsatt en god kvalitet och goda resultat gällande elevernas betygsresultat. Andelen studieavbrott har minskat. På sikt är sannolikheten dock hög att betygsresultaten tillfälligt försämras med anledning av coronapandemin då många elever sökt klassrumsundervisning och nu är hänvisade till distansundervisning.

Nytt för i år är ett samarbete med kunskapscentrum nordost (Danderyd, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Österåker) samt Stockholm och Värmdö gällande statsbidragsansökan för regional yrkesvux och lärlingsvux. Syftet med samarbetet är att kunna erbjuda ett ännu bredare utbud av yrkesutbildningar med bland annat kombinationsutbildningar där språkkurser ingår.

Indikatorer		Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel ungdomar mellan 16-20 år som hoppat av gymnasiet och efter insats från kommunen återgår till studier eller arbete.		85 %		90 %	
Andel kursdeltagare inom grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning med lägst godkänt betyg efter avslutad kurs		90 %	88 %	90 %	98 %

3 Ekonomiskt resultat

Utfall tertial I 2020

Det ekonomiska utfallet för arbets- och företagsnämnden efter tertial I 2020 uppgår till minus 66 miljoner kronor, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på knappt 12 miljoner kronor, och cirka 9 miljoner kronor lägre än motsvarande period föregående år. Avvikelsen är hänförlig till flera verksamheter, vilket redovisas i detalj under respektive verksamhetsavsnitt.

Prognos årsutfall 2020

Arbets- och företagsnämnden redovisar ett utfall som är bättre jämfört med budget under årets fyra första månader. Årsprognosen för nämnden är ett överskott om 25 miljoner kronor.

Den största delen av det prognostiserade överskottet förväntas uppstå inom vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser. Avvikelsen är främst hänförlig till ökat statsbidrag för yrkesvux med anledning av regeringens slopade medfinansieringskrav under 2020, men också till mindre efterfrågan på insatsen jobbpeng och lägre kostnader för avtalad verksamhet än budgeterat. Under resten av året beräknas efterfrågan och kostnader för arbetsmarknadsinsatser och avtal ligga i nivå med budget med anledning av den pågående pandemin.

Behovet av ekonomiskt bistånd till försörjningsstöd och eventuellt även tillfälligt boende väntas öka med anledning av den pågående pandemin. Den positiva trenden med fortsatt minskade kostnader under T1 pekar mot ett årsutfall som ligger cirka 6 miljoner kronor bättre än budget. Denna trend kommer att vända, men full effekt på utfallet väntas först under 2021. Prognosen är att vändningen leder till ett utfall för 2020 som ligger cirka 2 miljoner kronor bättre än budget, men att kostnadsmassan under slutet av året pekar mot ett årsutfall 2021 som ligger cirka 15 miljoner kronor över budget för 2020.

Prognosen för verksamheten nyanlända flyktingar inklusive bostadsförsörjning uppgår till ett överskott på cirka 3,5 miljoner kronor för helåret. Med anledning av pågående pandemi har anvisningar av nyanlända pausats, vilket medför stor risk för uteblivna hyresintäkter men bibehållna kostnader i väntan på hyresgäster. Prognosen är att dessa minskade intäkter motsvarar lejonparten av det överskott som byggts upp under första tertialet.

Inom "Myndighet och huvudman" beräknas ett underskott på minus 2,3 miljoner kronor för helåret, vilket beror på lägre intäkter än budgeterat.

Verksamhet, tkr	Ack utfall 2020			Ack budget 2020				Helår budget och prognos 2020		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Utfall netto	Budget intäkter	Budget kostnader	Budget netto	Budget-avvikelse	Budget netto	Prognos netto
Grundläggande vuxenutbildning, check	294	-3 752	-3 458	632	-3 108	-2 476	-982	-7 428	-3 000	4 428
Gymnasial vuxenutbildning, check inkl lärlingsvux	7 125	-18 923	-11 798	6 881	-19 435	-12 554	756	-36 714	-26 000	10 714
Särvux, check	3	-58	-54	0	-16	-16	-38		-51	-51
Svenska för invandrare, check	478	-6 496	-6 018	274	-4 562	-4 288	-1 730	-12 864	-17 000	-4 136
Arbetsmarknadsinsatser - jobbpeng	0	-4 376	-4 376	0	-6 426	-6 426	2 050	-19 279	-15 000	4 279
Arbetsmarknad övriga avtal	1 059	-4 062	-3 003	0	-7 467	-7 467	4 464	-28 288	-23 000	5 288

Ekonomiskt bistånd inkl Dödsbo och BUS handläggning	1 290	-27 270	-25 979	157	-29 088	-28 931	2 952	-86 793	-84 000	2 793
Ensamkommande barn	10 118	-9 959	159	7 831	-7 986	-155	315	-466	-500	-34
Nyanlända flyktingar inkl bostadsförsäljning	14 088	-10 557	3 531	14 371	-15 554	-1 182	4 713	-3 547	0	3 547
Samhällsorientering	0	-166	-166	0	-332	-332	166	-996	-500	496
Nämnd	0	-287	-287	0	-606	-606	319	-1 817	-1 600	217
Myndighet och huvudmannauppgifter (M&H) & OH	692	-15 436	-14 744	3487	-17 210	-13 723	-1 021	-41 670	-44 000	-2 330
Summa	35147	-101342	-66193	33633	-111790	-78157	11964	-239862	-214651	25211

3.1 Vuxenutbildning (grund- gy- lärling- sär vux) och SFI

Det ekonomiska resultatet för grundläggande vuxenutbildning för årets fyra första månader 2020 uppgår till 3,5 miljoner kronor, vilket är knappt en miljon kronor sämre än budget. Budgetavvikelsen beror främst på felbudgeterade intäkter i form av statsbidrag som hör till budgetposten för gymnasial vuxenutbildning. Årsutfallet väntas avvika negativt mot budget med cirka 3 miljoner kronor.

Utfallet för gymnasial vuxenutbildning efter första tertiet, minus 11,8 miljoner kronor, är en positiv avvikelse mot budget om drygt 750 000 kronor. Medfinansieringskravet inom statsbidraget för regional yrkesvux är som ovan rapporterats borttaget under år 2020. Detta innebär att intäkterna kommer vara mycket högre än budgeterat. Utfallet prognostiseras överträffa budget med cirka 10 miljoner kronor på årsbasis.

Utfallet för svenska för invandrare är minus 6 miljoner kronor, vilket är cirka 1,7 miljoner kronor sämre än budget. Den negativa avvikelsen beror dels på en för lågt lagd budget i relation till utfallet 2019 och den takt som ses 2020, och dels på att fler elever än tidigare har behov av sfi-kurser på lägre nivå, vilket är dyrare. Årets utfall bedöms övertrassera budget med cirka 4 miljoner kronor.

3.2 Arbetsmarknad

Utfallet för Arbetsmarknadsinsatser check, även kallat jobbpeng, är minus 4,4 miljoner kronor, vilket är en positiv budgetavvikelse på drygt 2 miljoner kronor. En delorsak är återföring av en summa om 600 000 kr som reserverats under 2019, men den största delen av avvikelsen beror på att efterfrågan fortsatt minska i relation till budget. Det pausade mottagandet av kvotflyktingar med anledning av coronapandemin förstärker trenden ytterligare. Under resten av året förväntas dock arbetslösheten att stiga och medföra ett behov av arbetsmarknadsinsatser som motsvarar budget.

Budgetposten "Arbetsmarknad övrigt" inkluderar bland annat sommarjobb till ungdomar, föreningsbidrag, avtal med VärNa och avtal med kommunala produktionen. Utfallet är minus 3 miljoner kronor, vilket är en positiv budgetavvikelse på cirka 4,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att de nya projekt som startat upp ännu inte fått full effekt samt färre Nackajobb än budgeterat på grund av arbetsmarknadsläget.

3.3 Ekonomiskt bistånd

Det ekonomiska utfallet för ekonomiskt bistånd inklusive dödsbohandläggning är minus cirka 26 miljoner kronor, vilket är en minskning om cirka 1,3 miljoner kronor jämfört med motsvarande period 2019.

Kostnadsminskningen beror på att antalet kunder som beviljats ekonomiskt bistånd minskat. Prognosen är dock att årsutfallet för verksamheten kommer att vara i nivå med budget på grund av ökat behov med anledning av pågående pandemi.

Sammanlagt 668 hushåll har tagit emot ekonomiskt bistånd under perioden vilket är en minskning med 237 hushåll mot samma period föregående år. Förklaringen bedöms dels vara att personalomsättningen avstannat vilket medfört kontinuitet i arbetet. Det fortsatta arbetet med ständigt förbättrade arbetsprocesser har också gett möjlighet till bättre kontroller av rätten till bistånd, där utökningen av två handläggare med fokus på hembesök varit en del.

Sammanlagt har 92 hushåll tagit emot ekonomiskt bistånd för tillfällig boendelösning under 2020, vilket är en minskning med 41 hushåll mot samma period föregående år. Av de hushåll som beviljats ekonomiskt bistånd för tillfällig boendelösning har två hushåll tidigare haft genomgångsbostad i kommunen. Hittills under 2020 har 17 hushåll som tidigare behövt stöd med tillfällig boendelösning ordnat eget boende i eller utanför Nacka kommun.

Ingen ökad ärendemängd har registrerats hos kommunens budget- och skuldrådgivare till följd av att konsumentrådgivningen lades ner vid årsskiftet.

Risker

I nuläget har pågående pandemi endast kunnat kopplas till nya ansökningar om ekonomiskt bistånd från ett fåtal personer. Antalet väntas dock att stiga i takt med att fler och fler personer utan ekonomiska "marginaler" förlorar jobbet på grund av det allt mer ansträngda läget på arbetsmarknaden. Ökningen av antal kunder väntas fortgå in i 2021. Det bedöms också som troligt att genomsnittlig summa per hushåll för befintliga kunder kommer att öka på grund av att hushållens totala inkomster minskar till följd av pågående pandemi. Denna förändring förväntas ske redan under 2020.

Många av de kunder som blivit självförsörjande på senare tid är dåligt förankrade på arbetsmarknaden, varför det finns en risk för att de kan komma att åter behöva ansöka om ekonomiskt bistånd.

De flesta personer som blir arbetslösa på grund av pågående pandemi kommer initialt ha inkomst i form av a-kassa och/eller andra eventuella tillgångar som gör att de inte är aktuella för varken ekonomiskt bistånd eller kommunal arbetsmarknadsinsats. Om den förväntade lågkonjunkturen blir kraftig och långvarig är risken stor att flera av dessa personer vänder sig till kommunen för försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsats under 2021 och senare.

Pågående pandemi kan även medföra ett ökat antal hushåll i tillfälligt boende då det under rådande omständigheter är svårare att finna varaktiga boendelösningar.

3.4 Ensamkommande barn och unga

Det ekonomiska utfallet för perioden är 160 000 kronor, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse om 315 000 kronor. Prognosen är att årsutfallet för verksamheten kommer att vara i nivå med budget.

Nacka kommun har vid april månads utgång ansvar för 102 ensamkommande barn och unga, vilket är en minskning med tre barn/unga sedan föregående månad. Under årets första tertiäl har tre asylsökande ensamkommande barn anvisats till kommunen och en familjeåterförening har skett där ett ensamkommande barn med uppehållstillstånd har återförenats med sin närmaste familj.

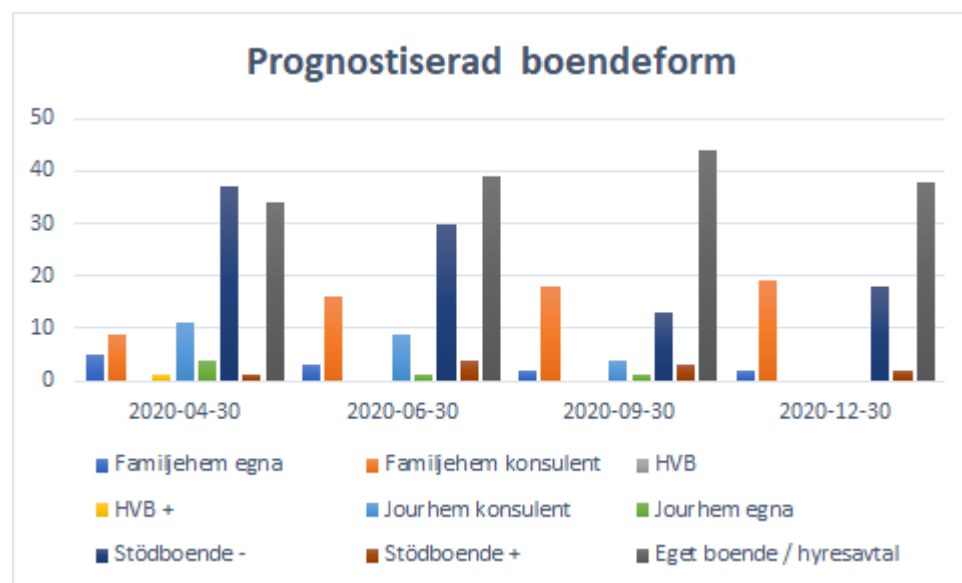
Tabell I: Status i asylprocess och boendekommun, ensamkommande

Antal barn	Asyl-sökande	PUT	TUT	Avslag	Totalt
Nacka kommun	0 (0)	50 (52)	12 (12)	1 (2)	63 (66)
Annan kommun	6 (6)	22 (22)	10 (10)	1 (1)	39 (39)

Antal barn	Asyl-sökande	PUT	TUT	Avslag	Totalt
Totalt	6 (6)	72 (74)	22 (22)	2 (3)	102 (105)

Huvudregeln är att ensamkommande barn ska placeras i anvisningskommunen. De barn/unga som enligt tabellen ovan är placerade utanför Nacka har antingen varit placerade utanför kommunen sedan ankomst eller i någon form av särskilt boende på grund av vårdbehov. Kolumnen "Avslag" avser de barn som har så kallat verkställighetshinder och är kvar i kommunens ansvar till dess de blir myndiga. (Siffror i parentes avser föregående månad).

Diagram I) Ensamkommande barn/unga per boendeform samt prognos för boendeform



Boendekedjan prognostiseras utifrån aktuell information och bedömning av den unges behov, mognad och ansvarstagande samt status. Värt att notera är att andelen ungdomar i placeringsformen stödboende/träningslägenhet är 36 procent, att jämföras med samma period föregående år då motsvarande siffra var 54 procent. Andelen ensamkommande unga i boendeformen eget boende/hyresavtal ökar successivt, vilket kan förklaras med ett tydligt arbete för att stödja ungdomarna på deras väg till etablering och självständighet.

Risk

Kostnaden för placeringar för ensamkommande barn/unga med utökat vårdbehov överstiger de statliga schablonersättningarna. Vid återsökning av den faktiska kostnaden, som görs retroaktivt, finns risk att Migrationsverket avslår ansökan. Denna typ av avslag kan komma framöver och fortsatt försiktighet vid prognostisering av intäkter vidtas därför.

3.5 Flykting inkl bostadsförsörjning

Det ekonomiska utfallet för budgetposten nyanlända flyktingar för perioden är cirka 3,5 miljoner kronor, vilket är ett positivt utfall i relation till budget på cirka 4,7 miljoner kronor. Posten inkluderar intäkter i form av statsbidrag för nyanlända och hyresintäkter från genomgångsbostäder samt diverse utgifter som till exempel internhyra för genomgångsbostäder, etablerings- och bosökstöd. Budgetavvikelsen beror dels på högre schablonintäkter jämfört med budget och dels på lägre kostnader jämfört med budget. Prognosen är att årsutfallet för verksamheten kommer att vara i nivå med utfallet efter det första tertialet.

Arbets- och företagsnämnden har under perioden interndeberats 4,2 miljoner kronor avseende kostnad för

tomhyror vilket motsvarar cirka 1 miljon per månad. Denna kostnad förväntas under året minska då kommunens totala bostadsbestånd för sociala ändamål anpassas i samverkan mellan berörda verksamheter.

Under januari och februari togs totalt 9 hushåll om 32 nyanlända emot i Nacka, varav 28 kvotflyktingar (88 procent). Under mars och april månader har inga nyanlända tagits emot på grund av att överföringar av kvotflyktingar har stoppats tills vidare. Migrationsverkets arbete med anvisningar har nu återupptagits och mottagande av dessa anvisningar planeras från och med den 15 augusti. Av de personer som redan anvisats men vars överföringar stoppats är det ännu oklart när de kan komma att resa in i landet. Kommunen kommer att behöva ha beredskap för att ta emot fler kvotflyktingar under hösten eftersom målsättningen i dagsläget är att hela Sveriges flyktingkvot ska tas emot under året. Anvisning av nyanlända från Migrationsverkets anläggningsboenden fortsätter som vanligt.

Under 2020 är kommunen anvisningstal 139. Av dessa beräknas cirka 100 vara kvotflyktingar.

Antalet kvadratmeter för de nyanlända som tagits emot under januari - april är 14 kvadratmeter per person jämfört med 2019 års genomsnitt på 18 kvadratmeter per person. Antal kvadratmeter per person beror främst på vilka bostäder som finns tillgängliga vid varje givet matchningstillfälle och kan därför variera.

Under januari - april 2020 har 24 hushåll om 72 personer som togs emot som nyanlända under januari - april 2018 flyttat ut från de genomgångsbostäder de hyrt av kommunen. 61 personer har flyttat till eget boende, varav 2 personer hittat eget boende i Nacka. Av de som inte hittat eget boende har 2 hushåll om 8 totalt personer beviljats tillfälligt boende.

Risker

Om antalet uppskjutna anvisningar fortlöper under året kan effekterna bli märkbara på det ekonomiska utfallet. Vid uppskjutning av anvisningar uppstår extra kostnader för kommunen i form av tomma bostadsobjekt. Migrationsverkets ersättning för tomhyror ersätter en del av dessa kostnader men inte alla. En förutsättning för att erhålla den statliga ersättningen är att det specifika bostadsobjektet endast används till målgruppen nyanlända, vilket försvårar en för kommunen mer flexibel användning av tillgängliga objekt. Dessutom uteblir budgeterade intäkter i form av statliga schablonersättningar för varje uppskjuten anvisning.

Kvadratmetrytan per person kan öka när ett allt mindre utbud av bostadsobjekt finns att matcha kostnadseffektivt mot. Detta kan komma att påverka nämndens kostnader för bostäder till nyanlända negativt, och effekten ackumuleras under den tid de nyanlända hushållen hyr genomgångsbostad.

3.6 Myndighetsorganisation (M&H)

Det ackumulerade resultatet 2020 för myndighetsorganisationen är minus knappt 15 miljoner kronor, vilket motsvarar en negativ avvikelse i förhållande till budget på cirka 1 miljon kronor. Kostnaderna understiger budget med knappt 2 miljoner kronor, och synliggör den effektivisering av kostnadsmassan som pågått kontinuerligt under 2018, 2019 och 2020. Den negativa avvikelsen beror därför främst på lägre intäkter än budget. Intäkterna, som härrör från interkommunal ersättning för vuxenutbildning, väntas inte närma sig budget nämnvärt under året. Beräknat årsutfall är drygt 2 miljoner kronor sämre än budget.

4 Sjukfrånvaro bland nämndens/verksamhetens medarbetare

Sjukfrånvaron för arbets- och företagsenheten uppgår under perioden till totalt 2,18 procent jämfört med 2,61 för föregående tertiäl och 5,08 procent motsvarande period 2019. Korttidssjukfrånvaro är 2,18 procent jämfört med 2,40 för föregående tertiäl och långtidssjukfrånvaro är 0 procent jämfört med 0,21 för föregående tertiäl. Både den totala sjukfrånvaron och långtidsfrånvaron har minskat jämfört med både föregående tertiäl och motsvarande period 2019.

Sjukfrånvaron för etableringsenheten uppgår under perioden till totalt 4,40 procent jämfört med 4,03

procent för föregående tertial och 3,83 procent motsvarande period 2019. Korttidsjukfrånvaro är 2,16 procent jämfört med 3,58 procent för föregående tertial och 2,70 procent motsvarande period 2019 och långtidsjukfrånvaro är 2,25 procent jämfört med 0,44 procent för föregående tertial och 1,14 procent motsvarande period 2019. Det innebär att korttidsfrånvaron sjunkit medan den totala sjukfrånvaron och långtidsfrånvaron har ökat något jämfört med föregående tertial samt motsvarande period 2019. Utfallet kan förklaras av en längre deltidfrånvaro på grund av icke-arbetsrelaterade orsaker.

5 Åtgärdsplan

5.1 Kommunövergripande åtgärdsplan

Tabell: Kommunövergripande åtgärder

Åtgärder	Tidplan	Utfall T1 uppskattat tkr	Förväntad effekt 2020 tkr
Generell besparing 5 procent	2020 23	12000	12000
Effektivare processer	Ständigt pågående		
Systemrensning och digitalisering	Ständigt pågående		
Konsultprövning	Ständigt pågående		
Att leva som vi lär	Ständigt pågående		
Robust och realistisk genomförandeplanering (exploatering Nacka stad)	Avser inte AFN		

Analys

Mot bakgrund av tidigare avvikelser i förhållande till beslutad budget har de flesta av nämndens verksamheter redan effektiviserats i samband med ett antal större organisationsförändringar, och att leva som vi lär och ha ett återhållsamt synsätt på alla utgifter har varit rådande under flera år. Under 2018 minskades nämndens verksamheter sin totala personalstyrka med över 20 procent och jämfört med 2019 har kostnadsmassan minskats ytterligare. Sedan 2019 har nämndens verksamheter inga pågående konsultlösningar. Det budgetöverskott som nämnden väntas leverera vid årets slut motsvarar cirka 10 % av den totala budgeten för 2020. Inga ytterligare direkta besparingsåtgärder planeras för närvarande.

Två av nämndens verksamheter (ekonomiskt bistånd och vuxenutbildning) har varit drivande på digitaliseringsområdet genom att vara först ut i kommunen med automatiserade processer. Grunden för att lyckas uppnå målet om effektivare processer, systemrensning och digitalisering ligger i noggrant genomförda analyser av befintliga processer samt vilja att ifrågasätta befintliga arbetssätt och mod att prova nya vägar.

När det pågående bytet av robotplattform för nämndens två automatiserade processer är klart under våren 2020, kommer en marknadsanalys genomföras i samverkan med digitaliseringsenheten och inköpsenheten. Marknadsanalysen genomförs i syfte att förbereda för kommande nödvändig upphandling av en långsiktig lösning av verksamhetssystem för processen "vägen till egen försörjning" (ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser). Nämnden kommer under året påföras kostnader för pågående plattformbyte, men en förväntad effekt är två effektivare handläggningsprocesser. Den vidareutvecklade och förenklade e-ansökan för ekonomiskt bistånd som lanserades sista april förväntas ge ett ökat antal digitala ansökningar, vilket i sin tur ökar förutsättningarna för ökad effektivitet och automation i handläggningen.

Ett arbete med att förbättra förutsättningarna för systematiskt kvalitetsledningsarbete i nämndens samtliga processer har inletts. Arbetet berör både systemstöd, arbetsflöden och uppföljning och syftar specifikt till att öka transparens, spårbarhet och systematik i kvalitetsledningen.

Planerad effektivisering och kvalitetsutveckling av handläggningsprocessen för ekonomiskt bistånd har fortlöpt

under perioden. Dels genom utvecklad automatisering men också genom ständiga förbättringar till exempel genom revidering av rutiner.

Anpassningen av kommunens totala bostadsbestånd till det krympande behovet förväntas påverka nettokostnaden för kommunens bostäder för sociala ändamål. De ekonomiska konsekvenserna för arbets- och företagsnämnden kommer att vara positiva, men utfallet är svårberäknat och beror bland annat på vilken effekt den nya fördelningen av kostnader för tomställda bostäder som infördes vid årsskiftet får.

Nämndens verksamheter vilar för närvarande på en stabil grund med låg personalomsättning, vilket bedöms öka förutsättningarna för en hög kvalitet och ökad rättssäkerhet i myndighetsutövandet. Detta bedöms också medföra minskade kostnader.